

PORTFOLIO

TAITEELLINEN TUTKIMUS

Pilvi Porkola

Tässä portfolioissa esittelen lyhyesti muutamia taiteellisen tutkimuksen projektejani vuosilta 2015-2017, sekä sellaisia taiteellisia töitä joihin kuuluu teksti tai konferenssiselostelmä akateemisessa kontekstissa, että muita projekteja, joissa olen pohtinut esityksen ja instituution erilaisia risteymiä, kuten ”Esitystaiteen menetelmät yliopisto-opetuksessa” -kurssi Turun yliopistolla 2017.

Suomen Akatemian rahoittamassa tutkimushankkeessa ”Miten tehdä asioita esityksellä?” (2016-2020) pohdin esitystä ja instituutioita, ja institutionaalista tilaa esitystaiteen näkökulmasta. Minua kiinnostaa miten performatiivinen käänne näkyy instituutioissa, eli miten instituutiot ovat muuttuneet toiminnallisemmiksi (esim. miten kirjastoissa järjestetään paljon myös tapahtumia) sekä se, miten taide voi tehdä näkyväksi elettyä ja kokemuksellista tilaa. Tutkimuksessani ymmärrän instituutiot paitsi sosiaalisina konstruktioina myös elettyinä tiloina.

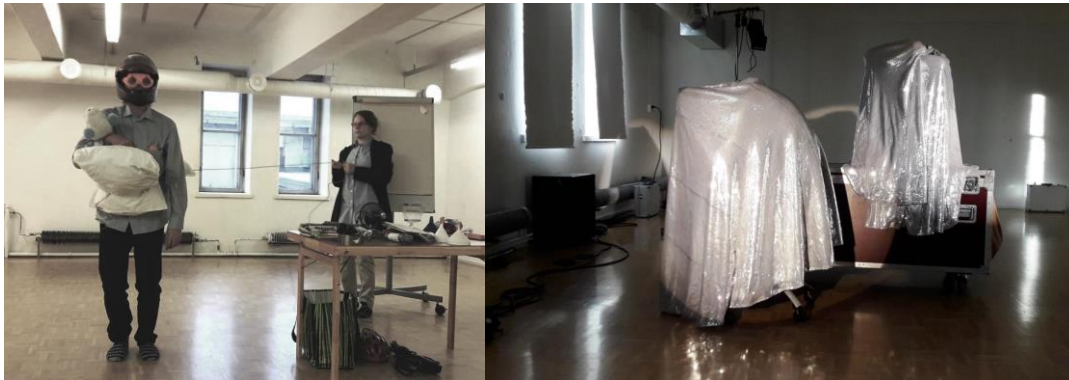

THE LAUNDRY CASE (2017)

The Laundry Case performanssi SAR –konferenssissa huhtikuussa 2017 osana ”Miten tehdä asioita esityksellä?” –työryhmän kokonaisuutta ”What is given?”.

Artikkeli *The Laundry Case - Kohti uusmaterialistista taiteellista tutkimusta* julkaistaan Ruukussa 2018:

”Keskustelin kollegoideni kanssa uusmaterialismista ja ihmettelin ääneen, miksi näyttää siltä, että uusmaterialistiset ja posthumanismin piirissä esitetyt kysymykset ja käytännöt tavoittelevat aina väistämättä jotain arkea suurempaa ja tavoittamatonta, kuten kasvien, eläinten tai mikrobien toiseutta? Mitä uusmaterialistinen kysymyksenasettelu voisi olla arkisemmassa kontekstissa, esimerkiksi suhteessa tiskeihin tai pyykkikasaan? Onko pyykkikasan materiaalisuus jotenkin vähemmän kiinnostavaa tai vähemmän relevanttia? Toteutuvatko uusmaterialistiset ajatukset myös sovellettuna arkiseen materiaan?”

LENTÄMISEN ALKEET (2017)

Lentämisen alkeet, käsikirjoitus ja ohjaus Totem-teatterille. Tutkimusnäkökulmani keskittyi performanssiin työtapana lapsille suunnatussa, koulukiertueille tähtäävässä esityksessä. Erityisesti minua kiinnosti luentoperformanssi taidemuotona suhteessa luento-opetuskontekstissa.

ESITYSTAITEEN MENETELMÄT YLIOPISTO-OPETUKSESSA (2017)

Kurssi Turun yliopistossa syksyllä 2017.

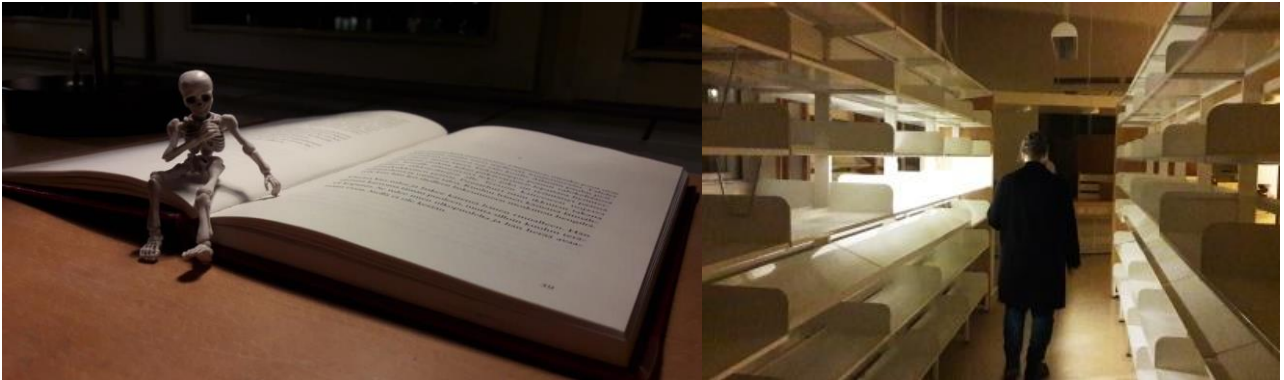
”Lähtökohtanani opetukselle toimi esitystutkimus ja esitystaiteen praktiikka, sekä oma praktiikkani että esitystaiteen menetelmät yleensä. Olin valinnut muutamia esitykseen liittyviä avainkäsitteitä – ruumiillisuus, tila, kesto, materiaalisuus – joiden kautta pyrin tarkastelemaan opetustilannetta. Osallistujia kurssilla oli 14, sekä opettajia että jatko-opiskelijoita, jotka myös opettavat. Heidän alansa vaihtelivat sosiologiasta sosiaalipolitiikkaan, kirjallisuudesta musiikkiteknologiaan.

Lähiopetuspäivät etenivät kysymysten ja keskustelujen kautta:

Ruumiillisuus: Mitä rumiillisuus tarkoittaa opetuksessa? Millaista rumiillista kokemusta opetustilanteet tuottavat? Miten rumiillisuus on huomioitu? Rumiillisuus opetuksen olosuhteissa vai tiedon kohteena?

Kesto: Mitä kesto tai kestollisuus voisi olla opetuksessa? Opetuksen kesto on yleensä ”annettu”, onko aikaa mahdollista muuttaa?

Tila: Luokkatila; miten se on järjestetty? Miten sen voisi järjestää toisin? Miten tilalliset järjestelyt vaikuttavat siihen, miten kommunikoimme? ”

KIRJASTOESSEET #1 ”Norsut piirretään usein luonnollista kokoaan pienempinä” (2016)

Kuunnelma ja installaatio Maunulan entisessä kirjastossa. Projektiin liittyen olen pohtinut mm. tilan ja tekstin suhdetta sekä taiteellisen tutkimuksen ja geneettisen kritiikin risteymiä. Artikkelini ”Esityskirjoittamisesta ja taiteellisesta prosessista” (työnimi) julkaistaan Synteesissä 2018:

”Tämän lisäksi sovellean *esitekstin* ja *uudelleenkirjoituksen* (Karhu, 2010) käsitteitä kirjoitusprosessiini. Prosessissa esiteksi muodostui paitsi omista teksteistäni myös materiaalista, joita aktiivisesti etsin esseiden työstöä varten. Uudelleenkirjoitus tapahtui konkreettisesti Maunulan esitysten jälkeen, jolloin teksti käännettiin englanniksi ja siirrettiin muihin tiloihin, mistä syystä tein tekstiin selkeitä isoja muutoksia, lopulta päädyin muuttamaan myös esityksen nimen. Varsinainen muutos esityksen suhteen tapahtui kuitenkin tilan ja tekstin suhteessa; esitys näyttäytyi toisenlaisena toisissa tiloissa. Tämä herättää kysymyksen: kun sovelletaan geneettistä kritiikkiä esitystaitteenprosesseihin, tulisiko silloin kiinnittää huomiota nimenomaan esitysversioihin, eikä pelkästään pitäytyä esitystekstin muutosten tulkinnassa? ”

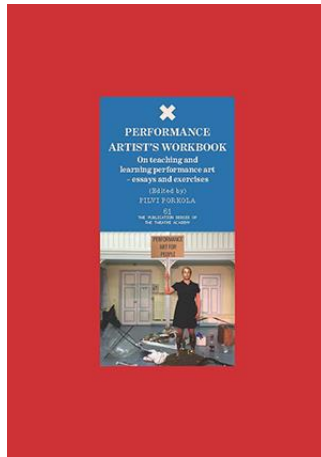
MITÄ MEISTÄ JÄÄ? (2014-2015)

Mitä meistä jää on sarja performansseja ja interventioita jotka lähtevät liikkeelle kysymyksestä ”mitä meistä jää?”. Performansseissa kysymystä lähestytään yhtäläillä globaalista ja ekologisesta, kulttuurisesta kuin henkilökohtaisestakin näkökulmasta. Performanssien lähtökohtana on kulloinenkin esityspaikka, ja sitä edeltää prosessi, jossa kulloistakin ympäristöä tarkastellaan jääneiden jälkien ja jälkien jättämisen näkökulmasta. Keskeistä esityssarjassa on prosessi, sen muuttuvuus kulloisestakin kontekstista ja paikasta riippuen.

Esitykseen liittyen kirjoitin myös taiteellisesta prosessista Ruukkuun (1.6.2015):

”*Prosessilla tarkoitetaan tapahtumasarjaa ja jonkun asian kehityskulkua. Kun taiteessa puhutaan prosessista ja teoksesta, usein helposti yksinkertaistaen määritellään prosessi tekemiseksi, joka edeltää varsinaista esitystapahtumaa tai teoksen julkituomista. Vaarana on jonkinlainen dualismi, jossa painottuu prosessin keskeneräisyys verrattuna teoksen ”valmiina olemiseen”, ehjyyteen. Samoin prosessi on usein jotain henkilökohtaista, ei-jaettua, kun taas itse teos on julkinen, jaettu, itsenäinen. Taiteessa prosessia voidaan ajatella myös eri vaiheina: teoksen luominen, sen esittäminen ja vastaanotto.”*

http://ruukku-journal.fi/viewpoints/-/blogs/mita-meista-jaa?_33_redirect=/home

PERFORMANCE ARTIST'S WORKBOOK. On teaching and learning performance art – essays and exercises
(Taideyliopisto 2017)

<https://helda.helsinki.fi/handle/10138/224586>

Katso lisää:

”Miten tehdä asioita esityksellä?” -tutkimushanke

<https://howtothingswithperformance.wordpress.com/>

<https://www.researchcatalogue.net/view/281037/281038>

Vanhemmista taiteellisen tutkimuksen projekteista tohtorintyössäni:

ESITYS TUTKIMUKSENA. Näkökulmia poliittiseen, dokumentaariseen ja henkilökohtaiseen esitystaiteeseen.

https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/136115/Acta_Scenica_40.pdf?sequence=1